

УДК 330.1

ПАЛЬЧУК О.І.

Київський університет технологій та дизайну

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ ЯК НОВЕ ДЖЕРЕЛО БАГАТСТВА КРАЇНИ

Висвітлено принципи формування нової економіки, проаналізовано її відмінності від традиційної економіки. Показано значення освіти в розвитку сучасної держави. Розглянуто фактори виробництва та окреслено їх значення в подальшому економічному зростанні держав. Особлива увага в роботі приділена електронній комерції та її складовим. Розглянуто новий спосіб ціноутворення підприємствами, окреслено типи покупців та їх стимули щодо використання Інтернет-простору з метою здійснення покупок. Окреме значення приділено зростаючій ролі знань та зроблено висновок про можливість технологічного прориву нашої країни завдяки зростанню наукового потенціалу.

Ключові слова: нова економіка, Інтернет-економіка, економіка знань, електронна комерція, електронна торгівля, знання, освіта.

Вступ. Поняття «нова економіка» на початку ХХІ сторіччя увійшло не лише в наукову літературу, а й в офіційні документи, учбовий процес та у наше життя загалом. Безсумнівно те, що нова економіка, так звана інтернет-економіка є зовсім іншою за якістю економікою. Перш за все, вона характеризується переважанням нематеріальних активів послуг та технологій та зниженням ролі матеріальних, традиційних факторів виробництва. Основними характеристиками нової економіки є посилення впливу наукоємних виробництв, інформаційних технологій, освіти.

Постановка завдання. Автор ставив собі за мету висвітлити принципи формування нової економіки, проаналізувати її відмінності від традиційної економіки, показати значення освіти в розвитку сучасної держави, а також розглянути роль знань в нашій країні та можливість її технологічного прориву нашої країни завдяки зростанню наукового потенціалу.

Основний матеріал. Однією з найдинамічніших галузей економіки сьогодні стала електронна комерція (e-commerce), яка являє собою торгівлю через інтернет. При цьому, товаром фактично може бути будь-який продукт: промислові товари продовольство, нерухомість, надання послуг, банківські чи телекомунікаційні продукти тощо. З все більшим розвитком, електронна торгівля створює нові форми елементів інфраструктури ринків. Так, наприклад, сьогодні ефективно працюють такі нові канали збуту продукції як віртуальні магазини, також активно використовуються електронні платежі.

Як відомо, ринок складається з учасників, процесів та продуктів. До учасників належать продавці, покупці, посередники, організації, що

забезпечують інфраструктуру та правила поведінки на ринку. Продуктами є товари та послуги які торгуються на ринку. Взаємодія учасників ринку з приводу купівлі-продажу продуктів та інших видів ринкової діяльності називається процесами, які можуть включати в себе розробку нових продуктів, дослідження ринку, маркетингові дослідження, замовлення, постачання продуктів, логістику тощо. Всі ці елементи присутні і на електронному ринку. В той же час, наприклад продукт може бути присутнім в процесах купівлі-продажу і як реальний товар і як товар нематеріальний, наприклад програмний продукт чи послуга, що здійснюється завдяки мережі Інтернет. Учасники електронного ринку можуть бути представлені компаніями різного розміру та місце розташування. Місцем взаємодії учасників електронного ринку та місцем здійснення платежів є електронний торгівельний майданчик (e-marketplace). Торгівельний майданчик забезпечує учасникам такі основні функції як надання інформації покупцям, постачальникам та продавцям щодо товарів, послуг та платежів; надання сервісів, що забезпечують функціонування електронного ринку, таких як можливість оплати онлайн та логістики; забезпечення механізмів кредитування, надання знижок.

Покупці на електронному ринку також мають свої особливості. Оскільки купівля товарів на електронному ринку потребує наявності певного обладнання (комп'ютер, роутери тощо) та наявністю певного рівня інтернет-освіти, користувачі інтернет-ринку характеризуються в середньому вищим рівнем освіти та доходів порівняно з покупцями традиційного ринку, а для прийняття рішення про купівлю товару вони досліджують рівень цін у мережі для знаходження оптимального рівня ціна-якість. Також покупці на електронних ринках можуть приділяти більшу увагу зручності, зручності користування сайтом компанії продавця, умовам доставки товару чи послуги. Покупці на електронному ринку мають більший доступ до інформації, активно обмінюються інформацією з іншими користувачами, групуються за інтересами в спільноти, які часто набирають силу і стають вагомим важелем впливу на економічному та політичному ринку країни.

Так, економісти виокремлюють декілька типів покупців електронного ринку:

- Традиційні покупці. Такі покупці переважно бачать товар, який вони збираються купити. Такі продавці мають вільний час і наміри особисто роздивитись товар та переговорити з продавцем. Такі споживачі схильні до інтернет купівлі за умов отримання певних переваг, таких як можливість економії, поради знайомих та друзів, зміни графіку робити магазинів, що ускладнює процес купівлі
- Покупці, що оцінили переваги інтернет-купівлі та такі, що постійно здійснюють частину закупівель в інтернет-магазинах. Часто, вони користуються

інтернетом для отримання інформації про ціни на товар, який планують купити, замовлення по Інтернету частини необхідних їм товарів. При цьому такі покупці не відмовляються від традиційного способу купівлі товарів.

- Найбільш сучасні покупці, що всі свої покупки здійснюють за допомогою мережі інтернет. Як правило, такі покупці професійно пов'язані з інформаційними технологіями.

Таким чином, варто зауважити, що електронний ринок значно наближує нову економіку до моделі ідеального ринку, оскільки він характеризується досконалішою конкуренцією порівняно з традиційним ринком, простішим доступом до ринку та зниженням витрат на утримання традиційного магазину. На електронному ринку працює велика кількість продавців та покупців з різних країн, немає бар'єрів входження на ринок, а всі учасники мають вільний доступ до інформації.

На електронному ринку має місце процес зниження частки матеріальних ресурсів при паралельному збільшенні частки нематеріальних, адже зростає частка витрат на програмне забезпечення, розробку проектів, обслуговування фінансових ринків, торгові марки тощо, відбуваються зміни в процесах ціноутворення. Все це здійснює значний вплив на ринкові відносини. в новій економіки все більшу вагу набувають знання, вони стають важливішими порівняно з традиційними факторами виробництва такими як праця та капітал.

В ціну товару включаються не лише витрати на природні ресурси та сировину, що використовується у виробництві, а й більшою мірою витрати на просування товарів на ринку, в тому числі виплати власникам інтелектуальної власності, ліцензійні платежі, роялті. Наразі конкурентоспроможність не обмежується доступом до природних ресурсів, а обов'язково включає в себе інтелектуальні продукти.

Таким чином, можна зазначити, що активний розвиток та розповсюдження нових форм ведення бізнесу та різноманітних структур трансформує процес конкуренції, збільшує залежність конкурентоспроможності підприємства від уміння використовувати такий ресурс як знання. Факторами забезпечення конкурентоспроможності все частіше стають не матеріальні активи, а особи як носії знань та ідей та організації, що забезпечують системи управління та організації бізнесу.

В розвинених країнах відбувається помітне зниження ролі індустріальної складової економіки та значне зростання інформаційної складової. Певним чином, стрімке зростання ролі інформаційної економіки надає нові можливості для подолання значної різниці розвитку між розвиненими країнами та країнами, що розвиваються та з перехідною економікою. Адже інтернет-економіка не потребує величезних за розмірами інвестицій для подолання відставання в економічному розвитку. Зважаючи на порівняно високу інтернетизацію

українського суспільства та достатній рівень освіти населення, а також беручи до уваги кваліфікацію вітчизняних програмістів, що високо цінуються у всьому світі, мусимо визнати, що за правильної політики Україна має всі шанси наздогнати розвинені країни.

Ринок інтернет-товарів характеризується не лише вищою конкуренцією та зниженням витрат, що призводить до зниження вартості товарів, але й поступовим стиранням кордонів у переміщенні товарів та важкістю державного контролю. В промислово розвинених країнах економісти не лише вже декілька десятиріч вивчають так звану інтернет-економіку, говорять про електронну комерцію та бізнес онлайн, але й можна зауважити, що в найбільш розвинених країнах вона прийшла декілька етапів, таких як web-сайти, електронна пошта, інтернет-платежі тощо і вийшла на певний ступінь розвитку. Так, наприклад, в США інтернет-бізнес набув загальнонаціонального розмаху. Безперечно, що формування та функціонування інноваційних структур та інститутів надають зовсім інші можливості для економічного зростання. Прогнозують, що в найближчому майбутньому для більшої частини населення життя стане значно кращим, адже товари за рахунок віртуального продажу стануть кращими за якістю та дешевшими, інтернет-освіта відкриє нечувані раніше можливості для розвитку кожного, збільшаться можливості для самореалізації. В той же час, люди потребуватимуть все більше часу для розвитку та вдосконалення.

Висновки. Сьогодні місце будь – якої держави в сучасному світі визначається якістю людського капіталу, станом освіти, ступенем використання науки та техніки у виробництві товарів та послуг. Побудова в нашій країні суспільства знань та її входження в Європейське співтовариство можливе лише за наявності ряду умов, однією з яких є забезпечення ефективного розвитку інтелектуального потенціалу держави. Саме освіта як основа фундаментальних знань та джерело виробництва людського капіталу змогла б забезпечити технологічний прорив нашої країни. В той же час, як кажуть, теорія без практики мертва, а практика без теорія сліпа, тому для того, щоб ланцюжок освіта-наука-інноваційна економіка дійсно працював необхідно створення інтеграційних наукових центрів, що б забезпечували спільну діяльність науковців, викладачів та практиків в підготовці висококваліфікованих наукових кадрів та проведенні наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Lifelong Learning in the Global Knowledge Economy: Challenges for Developing Countries. The World Bank. Washington, 2006 The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank, Washington
2. «Инновационная экономика: новые задачи и вызовы», I Международная науч.-практ. конф. (2012; Йошкар-Ола). I Международная

научно-практическая конференция «Инновационная экономика: новые задачи и вызовы», 15 октября 2012 г. [Текст]: [материалы] / Приволжский научно-исследовательский центр. – Йошкар-Ола: Коллоквиум, 2012. – 186 с.

3. Новые информационные технологии в образовании: материалы междунар. науч.- практ. конф., Екатеринбург, 1–4 марта 2011 г.: в 2 ч. // ФГАОУ ВПО «Рос. гос. проф.-пед. ун-т». Екатеринбург, 2011. Ч. 2. 290 с.

4. Т. Стюарт. Интеллектуальный капитал. Новый источник богатства организаций. Новая постиндустриальная волна на западе. Антология. / под ред. В.Л. Иноземцева. М.: academia, 1999. С.372-400.

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЙ КАПИТАЛ КАК НОВЫЙ ИСТОЧНИК БОГАТСТВА СТРАНЫ

ПАЛЬЧУК А.И.

Киевский университет технологий и дизайна

Рассмотрены принципы формирования новой экономики, проанализированы отличия от традиционной экономики. Показано значение образования в развитии современного государства. Рассмотрены факторы производства и их значение в дальнейшем экономическом росте государств. Особенное внимание в работе уделено электронной коммерции и ее составляющим. Рассмотрен новый способ ценообразования предприятиями. Описаны различные типы покупателей и их стимулы относительно использования Интернет-пространства для совершения покупок. Особенное значение уделено возрастающей роли знаний, сделан вывод про возможность технологического прорыва нашей страны благодаря росту научного потенциала.

Ключевые слова: *новая экономика, Интернет-экономика, экономика знаний, электронная коммерция, электронная торговля, знания, образование.*

INTELLECTUAL CAPITAL AS A NEW SOURCE OF WEALTH THE COUNTRY'S WEALTH

PALCHUK O.I.

Kyiv University of Technologies and Design

The principles of forming new economy and its peculiarities comparing to the old model are analysed. The importance of education in the modern society are shown. The special attention in the paper is devoted to the e-commerce and its compounds. The new way of pricing by companies are discovered, the different types of buyers and their motives buying online are examined. The big attention was given to the rising role of knowledge and the possibility of our country to make a breakout due to the rise of scientific potential.

Keywords: *new economy, Internet economy, economy of knowledge, e-commerce, e-trade, knowledge, education.*